

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Gekomen om te dienen

...de Zoon des mensen... is gekomen om... te dienen.

Matth. 20:28a.

Waarom moest het Kerstfeest worden? Waarom moest Gods Zoon naar deze wereld komen? Waarom moest dat plaatsvinden, wat in Lukas 2 vermeld wordt en wat we ieder jaar op 25 en 26 december weer in herinnring brengen?

Was het om in Nazareth op te groeien en om dan vanaf Zijn dertigste levensjaar in het openbaar als Leraar te onderwijzen en te prediken? Om goed doende door het gehele land te trekken, de zieken te genezen, duivelen uit te werpen, doden op te wekken? Om een ernstige bergrede uit te spreken? Om leerzame gelijkenissen te vertellen? Om macht over de wind en de zee te tonen?

Ongetwijfeld is Hij gekomen om al deze dingen te doen en deze tekenen te verrichten. Maar... was dat nu het grote doel van Zijn komst? Als we het aan de discipelen zouden vragen toen de Heere zo juist Zijn derde lijdensaankondiging had gegeven, hadden zij ons het antwoord schuldig gebleven. Zij waren veel te druk om zich op die vraag te bezinnen. Waar waren ze dan zo druk mee? Zij waren in een woordenwisseling gewikkeld. Een woordenwisseling over de vraag wie van hen toch wel de meeste zal zijn in het Koninkrijk der hemelen. Waar hebben wij het zo druk mee in deze dagen rond het kerstfeest? Waar maken wij ons druk over?

De Heere Jezus, de Zaligmaker, Die ons vlees heeft aangenomen. Die in Bethlehem geboren werd, waar de mensen het ook zo druk

hadden dat er zelfs voor Hem geen plaats was in de herberg. Hij geeft Zelf licht en zicht op die gebeurtenissen. Hij zegt: grootheid in het Koninkrijk der hemelen wordt alleen verkregen door te dienen. Wie onder u zal willen de eerste zijn, die zij uw dienstknecht. Niet heersen maar dienen staat voorop in Zijn Koninkrijk.

Voor deze dienstknechtsgestalte wijst de Heiland op Zichzelf. "Gelijk de Zoon des mensen niet is gekomen om gediend te worden". Let op Mij, zegt de Heere. Ik ben niet gekomen om gediend te worden. Ja, daar had Hij nu juist het volste recht toe. Hij is immers Gods Zoon. Hij hoeft het geen roef ter achten Gode even gelijk te zijn. Hij is toch het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid: God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God.

Als Hij gezegd had: Ik ben gekomen om gediend te worden... had Hij in Zijn recht gestaan. Hij had kunnen zeggen: Ik ben gekomen om aan ieder de eis te stellen: dien Mij met heel uw hart.

Indien dat zo zou zijn geweest dan zouden wij hebben moeten antwoorden dat we aan die eis niet kunnen beantwoorden omdat we daartoe onbekwaam zijn vanwege onze val in Adam. We zijn zelfs geneigd God en de naaste te haten. Met Zijn heilige wil hebben we afgerekend. In ons hart leeft het: wij willen de Heere niet meer dienen.

Als Christus gekomen was met de eis om gediend te worden, dan

kon niemand zalig worden. Wat een heerlijk Kerstevangelie klinkt uit de mond van de Zaligmaker: Ik ben niet gekomen om gediend te worden maar om te dienen. Hij is gekomen om Zelf te dienen. Hij is de grote Knecht des Vaders. Al voor de grondlegging der wereld stond Hij daartoe gereed: "Zie, Ik kom, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen."

Om te dienen, verlaat Hij de hemelse heerlijkheid, waar onophoudelijk het driemaal Heilig klinkt. Om te dienen geeft Hij de gemeenschap met Zijn Vader en de lofzang van de engelen en gezaligden prijs. Om te dienen hult Hij Zich in onze menselijke natuur en wordt geboren in nederige omstandigheden. Want om te dienen moest Maria Hem baren, Hem in doeken wikkelen en in de kribbe leggen. Hij moest de gestalte van een dienstknecht aannemen. Om te dienen legde Hij Zijn kroon af en wilde gaan de weg der vernedering. Dat was de weg van kribbe naar kruis. Dat was de weg van het dragen van de toorn Gods en het uitstorten van Zijn ziel in de dood.

Juist deze Zaligmaker past nu mensen, die leerden erkennen wat Jozua het volk Israel voorhield: "...gij zult de Heere niet kunnen dienen want Hij is een heilig en ijverig God".

Niet kunnen... o, wat is dat een bittere, maar toch o zo'n noodzakelijke les. Juist voor mensen die menen zoveel verdienstelikheden te hebben. Maar zo lang wij dat blijven denken zullen we geen gedaante noch heerlijkheid zien in deze Zaligmaker. Zo lang wij nog

Om te dienen, verlaat Hij de hemelse heerlijkheid, waar onophoudelijk het driemaal Heilig klinkt.

*Zijn dienen
is doen wat
wij hadden
moeten doen.*

overtuigd blijven van onze eigen verdiensten zullen we de betekenis van het kerstfeest niet verstaan. Want in het Kerstevangelie gaat het om een dienende Zaligmaker.

De overtuigde zondaar ziet het duidelijk; ik dien de zonde en daarom verdien ik de hel. O, wat geeft het een smart dat we de Heere niet meer kunnen dienen. Wat een smart dat we door ons dienen van de zonde de schuld dagelijks alleen maar groter maken. "Heere, ik kan u niet dienen... en dat is mijn eigen schuld", zo klinkt de belijdenis. Nee, de Heere kan geen afstand nemen van die eis. De eis van het werkverbond blijft gehandhaafd. Welk een onmogelijkheid nu van onze kant.

Hoor echter, er is er Eén, Die uitkomst kan geven. Christus zegt: Ik ben gekomen om te dienen. Het woord dat hier voor dienen staat, vinden we terug in het woord diaken. Zijn dienen is doen wat wij hadden moeten doen. Gehoorzamen en volbrengen de wil van God. Daarom wil Hij met Zijn dienst op aarde dat alles volbrengen. Ook het betalen van hetgeen wij schuldig zijn. Zo is Hij gekomen om als de goede Herder Zijn leven te stellen voor de schapen. Hij moest in die dienst het Lam Gods zijn, Dat de zonde der wereld wegneemt. Want die dienst betekende ook dat Hij tot een vloek moest worden. Hoor

het Hem zeggen: "Ik voor u, daar gij anders de dood had moeten sterven."

Beluister dan het heerlijk Kerstevangelie niet alleen in de woorden: "Ik ben niet gekomen om gediend te worden" maar ook in: "Ik ben gekomen om te dienen." Hoor dan die blijde boodschap: "Vreest niet, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal; namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids." Deze Zaligmaker kwam om te dienen. Zijn dienen was om zondaren zalig te maken!

A. v.d. Weerd

Ambtelijke praktijk

DL, hoofdstuk 3 en 4, art. 4

De belijdenis spreekt van veel

Vaak wordt gezegd: het komt er niet op aan wat je belijdt, maar in Wie je gelooft en wat je gelooft. De centrale gedachte is dan: Jezus leeft, Jezus redt. Jezus heeft betaald en er is verzoening. Rond het kruis is een eenheid en die eenheid moeten we zoeken en kennen. Op zich mooie woorden. We kunnen niet zeggen dat dit geheel tegen de Schrift is. Maar of daardoor geheel voldaan wordt aan de Schrift

is een open vraag. Hoe is het met de Godskennis en zo met de zelfkennis? Wie alleen leeft bij het bovengenoemde gaat aan de Schrift en zo aan de belijdenis voorbij.

Schriftuurlijk belijden

Zeker het eerste gedeelte. Levend in de gedachte en zelfs overtuiging dat na zondag 6 van de Catechismus het stuk der ellende voorbij is en zo ook wat beschreven staat

in de eerste hoofdstukken van de Dordtse Leerregels. In het pastoraat, dient alleen de Bijbel te spreken, zo zegt men dan. Het structurele van de belijdenis brengt alleen maar verwarring en verstarring, geen bevordering van het geestelijke leven. Toch blijft de vraag staan. Is weerlegging van enig artikel van de belijdenis vanuit de Schrift reeds duidelijk aangetoond en zo duidelijk bewezen? Daartegenover kan gezegd worden dat de gereformeerde belijdenis geen antieke zaak is. ook vandaag is dit een Bijbels Schriftuurlijk belijden. Door de eeuwen heen is dit reeds aangetoond. Ook in de prediking. Wie nu de leer van het verleden van harte belijdt, kan en wil daar niet van afwijken. Vanzelf staat de persoonlijke beleving daar niet buiten. Het wordt bij de mannen van Dordt ook bemerkt. Zo wordt de una sancta (de ene heilige kerk) gekend en gezien. In het verleden ligt het leven van heden. Als ambtsdragers hebben we ook na te gaan of de belijdenis functioneert als formulier van de waarheid van Gods Woord. Het handhaven

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een kerstmeditatie opgenomen over Matth. 20:28a van wijlen ds. A. v.d. Weerd. Ds. K. Hoefnagel levert een bijdrage over de Generale Synode. Ds. Tanis schrijft over DL hoofdstuk 3 en 4, paragraaf 4. Ds. P. Roos schrijft ook over de Generale Synode. Ds. M.A. Kempeneers behandelt Daniël 3:3. Ook treft u een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek. Tenslotte nog wat boekbesprekingen.

Kerst en jaarwisseling

In de vorige aflevering van ons blad is al melding gemaakt van deze dagen. We willen u nogmaals van harte Gods onmisbare zegen toewensen op de beide Kerstdagen en bij de jaarwisseling.

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 9 januari 2014 verschijnen. Kopij graag binnen DINSDAG 24 december. In verband met de Kerstdagen dus twee dagen eerder dan anders!

AvH

en zo het bewaken en bewaren was ook de doelstelling van de leerregels in de 17e eeuw voor de kerk en voor het nageslacht in de toekomst. In dat verband zijn ook de vijf artikelen tegen de Remonstranten opgenomen. Niet om de remonstranten aan een blijvende schandpaal te hechten, maar als een waarschuwing, zeker vergezeld van de oproep: terug naar de Schrift. Ook mag niet vergeten worden dat het strijdveld zich kan verplaatsen. Vandaar dat de strijd des geloofs een blijvende zaak is. In dat verband wijst de Schrift ook op de wapenrusting. Het strijden voor het geloof dat eenmaal de heiligen is overgeleverd (Judas:3). Vandaar de uitdrukking: Schrift en belijdenis, geen stereotype, maar een gewortelde belijdenis.

Verantwoordelijkheid

Wanneer het nu gaat over de kernwaarheid, namelijk de zondestaat van de mensheid en de gevolgen, welke reactie er ook op komt, de belijdenis behoort te blijven staan. Want wat beleden is werkt. Het is het nazeggen van de Schrift, zie wat staat in art. 3. Vanaf de geboorte is iedereen een kind van de toorn. Geneigd tot alle kwaad. Dood in zonden en slaven der zonde. Tot God terug te keren is uitgesloten en verbetering van de verdorven natuur vindt niet plaats. Maar dat betekent niet dat onze verantwoordelijkheid uitgesloten is. God legt Zich niet neer bij de ontstane toestand en wij kunnen dat ook niet. Niemand is door de zonde een stok of een blok geworden. Men is mens gebleven. Men heeft zichzelf wel losgescheurd van zijn Schepper, maar de Schepper doet dit van niemand. Men staat niet los van Hem in de wereld. Laten we niet voorbijzien hoe de houding van God was tegenover Kaïn (Gen. 4). In Israël komt de Heere tot de verbondsgemeente van alle tijden met Zijn Woord en met Zijn Wet. Maar daarbij heeft Hij het niet gelaten. Met een Goddelijke opdracht moet de Kerk komen tot allen die buiten zijn. Die buiten zijn kunnen ook weten waarom en waarvoor het zondag is. Het voorbeeld van een christen, oud

of jong, in het dagelijks leven, kan spreken en leiden tot vragen. Een sprekende vraag, een informerende vraag: waarom ga je naar de kerk? Een duidelijk, hartelijk en informerend antwoord kan veel doen. Persoonlijke kontakten zijn van belang. Zo ook het getuigenis, het doorgeven van de Schrift op de dag van begraven. We hebben een opdracht tegenover de naaste, zie de naaste niet voorbij. Bijzonder een predikant is het hele leven in dienst. Hij is geen werknemer voor 36 uur per week. In woord en daad dient hij predikant te zijn. Hij moet een gepast antwoord geven op zijn tijd.

Enig licht

In art. 4 wordt gewezen op het feit dat enig licht van de natuur na de val in de mens overgebleven is. Daardoor behoudt hij enige kennis van God, van de natuurlijke dingen, van het onderscheid tussen hetgeen betamelijk en onbetamelijk is en ook kan hij betonen enige betrachting van de deugd en uiterlijke tucht. Nu kunnen er vragen of opmerkingen gemaakt worden als het gaat over wat in art. 4 staat, maar het belijden is niet tegen de Schrift. Paulus wijst in de Romeinenbrief erop dat God Zich bemoeit met mensen. Rom. 1:19. De mensheid is niet geheel van Hem verlaten. God is overal tegenwoordig. Zeker, we weten waarom en waarvoor we de Bijbel nodig hebben. Maar wie zonder Bijbel leeft is niet uitgesloten van de bemoeienis van God. Zijn kracht, Zijn troost wordt gekend. God geeft iedereen levenstijd. Het is tegen de Schrift om te zeggen dat God Zich niet met een onbekeerd mens inlaat. Op allerlei manieren wordt Zijn aanwezigheid gezien. Het geweten staat daar niet buiten. De ontkenning of de loochening van God wordt Bijbels weerlegd. In Psalm 14 en 53 staat: de dwaas zegt in zijn hart er is geen God. Paulus wijst op de Areopagus op de onbekende god. Hij is niet ver van jullie vandaan. In Hem leven wij en bewegen wij ons en zijn wij, Hand. 19:28. Wij zijn van Gods geslacht. De God Die de wereld gemaakt heeft en alles wat daar in is, geeft Zelf al-

len het leven en de adem en alle dingen, Hand. 17:24 en 25. De werking van de algemene genade wordt gezien onder de mensheid. Buitenkerkelijken kunnen een beschamend voorbeeld zijn voor kerkmensen. In bladen kunnen we uitspraken lezen van diverse personen die opvallend zijn. Denk aan ethische zaken. In bepaalde landen wordt gehandhaafd wat wij in Nederland kenden in het verleden. Treft het ons? Want wij zijn burgers van Nederland. Nu heeft Paulus in zijn dagen al het één en ander gezien en gehoord. De mentaliteit, de levenshouding was treffend. In Romeinen 2:14 en 15 schrijft hij: er zijn heidenen die de wet niet hebben en van nature dingen doen die der wet zijn. Dezen de wet niet hebbende zijn zichzelf een wet als die betonen het werk der wet geschreven in hun harten, hun geweten met hen medegetuigende en de gedachten onder elkander hen beschuldigende of ook ontschuldigende. Het: vreest God en houdt Zijn geboden, dient bijzonder ons steeds voor de aandacht te staan en betracht te worden in onze seculiere wereld. Maar het mag niet vergeten worden dat het bijzonder voor ons aankomt op een leven gedreven en beheerst door de vreze des Heeren.

Doodsstaat

De Bijbel waarschuwt voor een gevaarlijke levenshouding wanneer het doen gezien kan worden als een fundament waar hoopvol voor de toekomst op gebouwd kan worden. Alles wat gedaan wordt uit liefde tot Jezus zal nimmer vergaan. Zeker, ons doen heeft waarde. Het blijft niet ongezegd. De ware, oprechte wetsbetrachting vindt plaats door de vernieuwende en door de werkende kracht van de Heilige Geest. Er staat geschreven: Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u, Ezech. 26:29. Daarom dient voor heel het leven de Heilige Geest gezocht te worden om de liefde te kennen tegenover de Heere en de naaste. In het ambtelijke leven dient nagegaan te worden of men alleen leeft bij een helpende Geest. Men is dan gelijk aan een patiënt die het van medicijnen moet hebben om te genezen

Tot God terug te keren is uitgesloten en verbetering van de verdorven natuur vindt niet plaats. Maar dat betekent niet dat onze verantwoordelijkheid uitgesloten is.

of om op krachten te komen. Een samenwerking tussen zieke en medicijn. Laten we niet vergeten dat deze levensovertuiging doet denken aan de remonstrant die niet uitgaat van de doodstaat van de mens, maar van zijn ziek zijn.

Hij heeft hulp nodig. Echter, wat er naar de Schrift en de belijdenis moet plaatsvinden staat in het begin van ons doopsformulier zo duidelijk beschreven. Laten we letten op de diverse werkwoorden: leren, aanwijzen, vermanen, mis-

hagen, verootmoedigen, zoeken buiten onszelf. Het wijst op de doopbeleving. Geen vergane term, maar een levenswerkelijkheid.

M.C. Tanis

Kerkelijk actueel

Generale Synode CGK

Na de Generale Synode lag het voor de hand, dat ik daar iets over zou schrijven. Ik vergat echter te bedenken dat er verslagen over de GS in ons blad komen. Ik beperk mij in mijn artikel over de GS tot enkele zaken, die waarschijnlijk buiten die verslagen vallen. Bovendien bied ik geen verslag, maar een beschouwing.

Deze Synode zal de geschiedenis ingaan als een behoudende kerkvergadering; dat werd van tevoren al voorzien; het resultaat heeft de verwachtingen bevestigd.

Het voornaamste besluit van deze GS is de uitspraak over homoseksualiteit. Het is een sterk punt, dat hierin duidelijkheid alsook bewogenheid doorklinkt. Ik denk dat het belang van dit document de eigen kerken overstijgt; het zou een schakel kunnen zijn die verbinden kan met andere kerken.

De uitspraak dat een relatie in dit kader zonde is, is een moedige. Je kunt er tegenwoordig niet meer zeker van zijn dat bijvoorbeeld maatschappelijke organisaties de rechten van de kerk zullen eerbiedigen. Het COC zal zeker niet geneigd zijn zich hier buiten de discussie te houden. Misschien gaan we daar nog iets van merken. Moeten we dit stuk angstvallig weghouden van de schijnwerpers van het publieke domein?

Ik denk dat het goed is als de kerk met dit getuigenis zich mengt in de openbare discussie. Dus geen angstvallige verberging, maar een open en eerlijk gesprek. Juist ook door een stuk als dit kan het Evangelie als belofte en bevel duidelijk worden naar de wereld toe. Misschien maakt een uitspraak als deze op ons volk meer indruk dan allerlei kerkelijke laagdrempeligheid in de steden. Ik denk hierbij ook aan de ondermaatse reclameactie, om rond de Kerst de mensen in de kerk te krijgen. Ook getui-

genissen als deze mogen op de Areopagus gehoord worden. Hier geldt: Ik schaam mij het Evangelie van Christus niet. De kerk kan zodoende laten zien dat ze weet heeft van zonde en genade. Zonde niet alleen te duiden op dit specifieke gebied, maar zonde over de hele linie van het menselijke leven. Met daartegenover gesteld de kracht van het Evangelie van Jezus Christus, Die leed en stierf onder de toorn Gods tegen de zonde van het gehele menselijke geslacht. Hopelijk staan wij daarvoor. Ieder voelt echter dat dit spanning met zich mee brengt. De kern van het Evangelie noopt ons allen tot bewogenheid met allerlei mensen in de strijd van dit leven. Dat klinkt in dit stuk ook duidelijk door. Op deze manier kan deze uitspraak nog breder tot zegen zijn, ook voor de maatschappij.

Een moedige uitspraak ook naar de gemeenten van ons kerkverband toe. Er zijn kerken waar deze relaties werden erkend. Er zal in die situaties heel veel pastorale inzet gevraagd worden van de kerkenraden. Het rapport maakt melding van een uitzonderings-situatie wat men zou kunnen aangrijpen om de huidige praktijk te laten voortbestaan. Dat is niet de bedoeling van dit studierapport. Laat het dan ook niet gebeuren. Maar ik kan mevoelen met hen die moeite hebben om deze lijnen in de praktijk door te trekken. Het rapport biedt echter veel steun om

met betrokkenen door te spreken. Onderstreept mag worden dat homoseksuelen er bij horen in de kerk. Daar heeft de kerk in het verleden niet altijd zicht op gehad. Helaas is homoseksualiteit ook een overtrokken speerpunt van onze overheid en daar, op dat verkeerde accent, hebben we ons vaak gericht, terecht. Maar we moeten de indruk vermijden dat zonde speciaal op dit terrein ligt en dat deze zonde extra zwaar weegt. We hebben allen tegen al Gods geboden zwaarlijk gezondigd. Voor die notie moet juist binnen de gemeente van Christus plaats zijn. Het gaat hier om zware offers die gebracht moeten en mogen worden. Maar juist diegenen die de begeerten van hun geaardheid als zonde ervaren, zullen zich gesterkt mogen weten door deze kerkelijke uitspraak.

Ook gemeenten die helemaal onderstrepen dat hier gesproken moet worden van zonde, zullen zich moeten bezig houden met de vraag hoe we ons nu in het pastoraat moeten opstellen. Ook daar zal het juist nodig zijn dat we openstaan voor de strijd van gemeenteleden, op dit vlak en op alle andere terreinen.

Een ander besluit van groot gewicht betreft de opleiding. Men streeft naar een breed gedragen Gereformeerde Universiteit, waarmee heel de kerk gediend kan worden. Dat is het ideaal. We moeten echter niet vergeten dat

De kern van het Evangelie noopt ons allen tot bewogenheid met allerlei mensen in de strijd van dit leven.

die “brede” basis momenteel nog tamelijk smal is. Ongewenst smal. Hier geldt: alles of niets. Het is een groots streven om de gehele Gereformeerde gezindte hierbij te betrekken. Dat begeert men ook. De praktijk zal weerbarstig zijn. Men moet zeker kunnen zijn van de Gereformeerde basis.

Hierbij twee overwegingen: Zou dit instituut er komen, zoals in de bedoeling werd omschreven, dan zou de eenheid van alle kerken ermee gediend zijn. Het zou tot zegen kunnen zijn voor de gehele kerk van Nederland; ook zelfs voor de kerk van West Europa. Het is de inzet waard om hiernaar te streven.

Het is verder de vraag hoe we de link naar de overheid nog in stand kunnen houden. We krijgen ongetwijfeld met nog meer eisen en claims te maken vanuit den Haag en dat zal er misschien toe leiden dat de subsidie ons ontnomen wordt. In dat geval hebben we allemaal elkaar nog harder nodig.

Deze Synode heeft een nieuwe deur geopend inzake de eenheid der kerken. Er kan nu ook kanselruil plaats vinden met gemeenten van Gereformeerd belijden in de Protestantse Kerk Nederland (PKN). En dat op basis van wederkerigheid.

Een opmerkelijke ommezwaai! Er leefden onder ons altijd fundamentele bezwaren tegen de aloude NHK. De Gereformeerde Bond is immers geen kerk. We waren beducht voor middenorthodoxe invloeden en vrijzinnige gedachten waren onaanvaardbaar. Dat is nog zo. Desondanks nu toch een brug naar de Gereformeerden binnen de PKN?

De Generale Synode heeft hiermee eigenlijk een ander kerkbegrip aanvaard. Er is al veel in informele stukken nagedacht over de voordelen van het Independentisme; de GS lijkt nu dit kerkbegrip deels omarmd te hebben. De PKN (NHK) als kerk was voor ons vanouds onaanvaardbaar. Het was wel altijd al zo dat de Geref. Bond onze sympathie had. Maar het kerkverband van de NHK als geheel werkte belemmerend. De belemmeringen van toen zijn er

nu nog, maar het zijn nu geen echte obstakels meer. De aanduiding “independentisme” betekent letterlijk dat we ons onafhankelijk opstellen tegenover kerkverbanden. Groepen of clusters binnen een kerkverband beschouwen we nu ook als kerkelijke gesprekspartners. Gemeenten op Gereformeerder grondslag binnen de PKN kunnen overigens een gunstige invloed hebben op gemeenten in ons verband. Het hangt sterk van de plaatselijke situatie af, maar dit besluit kan in bepaalde gevallen gunstig werken.

Trekt men die lijnen door, dan kunnen er nog meer verrassende dingen gebeuren. Tijdens de laatste GS van de Gereformeerde Gemeenten werd de mogelijkheid geopperd om samen te spreken met gemeenten rond het blad “Bewaar het Pand”. Deze gemeenten (GG)denken strikt kerkelijk en dus worden alleen kerkverbanden erkend. Maar zou men de weg inslaan die onze GS nu is gegaan ten aanzien van de Gereformeerde Bond, dan zou het niet verkeerd zijn als men zich zou richten op die cgk-gemeenten, die dichtbij hen staan. Dat kunnen allemaal gevolgen zijn van een independentistische kijk op de kerk. Het zal voor de HHK ook niet zo makkelijk liggen naar het geheel van onze kerken. Ook daar zal men zich slechts verbonden weten met een deel van onze kerken. En zo zou er nog veel meer kunnen gebeuren. Onze tijd vraagt om deze oplossingen. Het maakt duidelijk dat er veel staat te veranderen.

De Heere verhoede het dat er een chaos optreedt. Moge de bekende regels hier van toepassing zijn: Ik ben een vriend, ik ben een metgezel, van allen die Uw Naam ootmoedig vrezen.

We krijgen dus het volgende beeld: het lijkt een rotonde geworden. We kunnen afslaan naar de GKV/NGK; daarnaast is er een weg die voert naar de HHK, terwijl we ook kunnen kiezen voor de PKN. Gelukkig blijft de gewone doorgaande weg, recht door, ook nog mogelijk. Dat is de weg van de CGK in haar oorspronkelijke gestalte. Op de rotonde kunnen echter anderen ook zo maar onze

kerken binnenkomen.

Wij blijven na de GS dus wel zitten met diverse vragen. Ik erken dat er ook wel goede kanten aan dit standpunt zitten. Ik oordeel niet bij voorbaat over mij onbekende motieven. Het zal van ons allen bezinning vragen hoe we hier verder mee omgaan. Pluriformiteit trekt onze kerken binnen, met alle schadelijke, maar ook met alle goede gevolgen daarvan. Ook binnen de gemeenten die misschien nauw met mij meedenken. Ik schrijf dit alles niet op het conto van deze synode. Onder ons allen leven woekerplanten, die de goede gewassen aantasten. Niet alleen in Vrijgemaakte richting. Er zijn ook behoudende kwalen die de kerken kwaad doen. Daarnaast zien we dat over de gehele linie van de kerk het Gereformeerde belijden tanende is.

Paulus had te maken met verval in de gemeente van Corinthe. Hij wijst dan de enige remedie aan; namelijk die van de droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Deze bekering is persoonlijk, maar ook kerkelijk gericht. Dat hebben wij allen nodig. Links en rechts, oud en jong. Konden we maar van harte met elkaar zingen: Wij hebben God op het hoogst misdaan, wij zijn van ‘t heilspoor afgegaan. Het deputatenrapport van Paulus is aanzienlijk korter en duidelijker dan al onze overwegingen, zowel de uwe als de mijne.

P. Roos

Eerst dan, als we bedenken hoe de zonde God aantast, zullen we iets verstaan van het: ‘dat God Zich schrikkelijk vertoornt.’ Dit is altijd het kenmerk van rechte ontdekking, als we bedroefd zijn over de zonde, omdat we onze plaats voor God verlaten hebben, vrijwillig en moedwillig; waardoor de Heere schrikkelijk is misjegend, schandelijk is onteerd, en aangetast in Zijn hoogste majesteit en soeverein gezag.

G. Wisse, *Uit de Verbondsschat.*

*Onze tijd
vraagt
om deze
oplossingen.
Het maakt
duidelijk dat
er veel staat te
veranderen.*

Abraham Hellenbroek

Vals vertrouwen

Zie, gij vertrouwt op valse woorden, die geen nut doen. Zult gij stelen, doodslaan en overspel bedrijven en valselijk zweren, en Baäl roken en andere goden nawandelen, die gij niet kent? Jeremia 7: 8 en 9.

Huichelaars stappen makkelijk over grote zonden heen en van een uiterlijke schijndeugd maken zij zeer veel werk. Een huichelaar zoekt alleen een gedaante en een naam van godzaligheid. Een huichelaar zoekt het in een uiterwendige godsdienstigheid. Het handelen van het geveinsde Juda kan hiermee vergeleken worden. Zij vleiden zich met de tempel. Ondertussen bedreef Juda de vreselijkste goddeloosheden. Het vertrouwen op valse woorden betekent het vertrouwen op uiterlijke godsdienstigheid en ondertussen waren zij bezig met stelen, doodslaan enz.

Valse woorden

Zie, gij vertrouwt op valse woorden, die geen nut doen. Ook in het vierde vers werd al over valse woorden gesproken. Zij roemden op de tempel als een zekere oorzaak van hun behoudenis. In vergelijking met vers 4 is het woordje 'zie' toegevoegd. Het woordje 'zie' vraagt aandacht. Het woordje 'zie' wil overtuigen dat zij echt schuldig stonden. Het was maar niet een ijdel vertrouwen in de toekomst, het was nu al zo. Het woordje 'zie' wil zeggen: onderzoek uzelf maar en u zult zien dat u op valse woorden vertrouwt. Ook staat er in onze tekst: woorden, die geen nut doen. Letterlijk vertaald staat er: zie, gij vertrouwt op valse woorden om niet te vorderen, om niet voordelig te zijn. Valse woorden zijn woorden zonder enig nut, zonder enig voordeel. Er zijn valse woorden die nog enig nut doen: bijvoorbeeld en leugentje om bestwil. De valse woorden waarover

onze tekst spreekt zijn schadelijk en schadelijk. Het vertrouwen op die woorden is enkel ijdelheid en doet totaal geen nut. Woorden die geen nut doen, zijn schadelijk. Schadelijk omdat zij zorgeloos maken tegenover het naderende verderf. Die woorden veroorzaakten dat zij zorgeloos bleven. Zij dachten niet aan een middel tot behoud. Die valse woorden waren zeer schadelijk. Gij vertrouwt op valse woorden om niet geholpen te worden.

Zonden

Terwijl zij vertrouwden op valse woorden, hielden zij zich bezig met stelen, met doodslaan en met andere zonden. Zij waren gewoon aan stelen, doodslaan en andere zonden. Juda staat schuldig aan al die gruwelen die genoemd worden. Het vragenderwijs noemen van zonden overtuigt eerder dan het in het aangezicht werpen van zonden. Vragenderwijs noemen is de krachtigste manier om tot schaamte en overtuiging te komen. De vraag drukt ook verontwaardiging uit en heilige toorn. Mozes stelde in het verleden ook de vraag: Zult gij dit den Heere vergelden? De drie eerste zonden behoren tot de tweede tafel van de wet. De plichten tegenover onze naasten zijn te zien. Dan volgen de plichten tegenover de eerste tafel van de wet. Jeremia noemt ernstige zonden. Zonden die Gods wet openlijk veroordeelt. Het gaat om het achtste, zesde en zevende gebod: stelen, doodslaan en overspel bedrijven. Wat de eerste tafel betreft gaat het over het derde, tweede en eerste gebod. Stelen is datgene ontvreemden wat van een ander is. Doodslaan is iemand vanuit bijzondere haat of toorn het leven benemen. Er werd onschuldig bloed vergoten. Ezechiël noemt Jeruzalem de bloedstad. Er wordt overspel bedreven. Vals zwe-

ren is zondigen tegen de eerste tafel van de wet. De Naam des Heeren wordt vals en leugenachtig tot getuige geroepen. Zij rookten de Baäl. Het reukwerk moest aan de Heere gewijd worden. Ook de heidenen brachten reukwerk aan hun afgoden. Na de dood van Jozua maakte het volk zich al schuldig aan het dienen van de Baäl. Ook ten tijde van koning Achab was dit werkelijkheid. Ook Juda bleef er niet vrij van. Jeremia zegt verder: en andere goden nawandelen. Vele afgoden werden gediend. Die afgoden kenden zij niet, zo voegt Jeremia eraan toe. De Heere kenden zij wel. De Heere had verlost uit Egypte en gebracht in Kanaän. De Heere had Zijn wet gegeven. De God Die zij kenden hadden zij verlaten en de God Die zij niet kenden waren zij gaan dienen.

Toepassing

Ook Nederland gaat voort met stelen, doodslaan, overspel bedrijven en valselijk zweren, de Baäl roken en andere goden nawandelen, die zij niet kennen. Ook Nederland is zorgeloos en zeer goddeloos. Er zijn veel dieven in ons land. Velen maken zich schuldig aan stelen. De groten bestelen de kleinen. Het spreekwoord zegt: een ieder is een dief in zijn nering. Ook doodslaan komt veel voor. Er is veel overspel, hoererij en onkuisheid. Ook het vals zweren is in Nederland in zwang. De rechtvaardige God kan zo'n volk niet sparen. Velen roken de Baäl en wandelen de afgoden na die zij niet kennen. De wereld wordt gediend en de levende God wordt verlaten. Men gaat de weg van het eigen hart, net als Israël.

Schaamt u voor deze gruwelen: stelen, doodslaan, overspel bedrijven, vals zweren, de Baäl roken en andere goden nawandelen die gij niet kent. U die door God zo bent

Stelen is
datgene
ontvreemden
wat van een
ander is.
Doodslaan is
iemand vanuit
bijzondere
haat of toorn
het leven
benemen.
Er werd
onschuldig
bloed
vergoten.

vereerd en gezegend, zult u zo achteruit slaan tegen Hem? Past u dat, die de naam gereformeerd nog wilt dragen? De Heere zal straffen.

Schuw dan al deze zonden. Ban die zonden meer en meer uit. Geef de naaste wat hem toekomt en God wat God toekomt. Steelt nooit met geweld of in het verborg. Wees nooit bloeddorstig

of gereed tot de doodslag, opdat uw gebed niet verhinderd worde. Geen ontuchtigheid, geen overspel worde onder u genaamd. De Heere zal hoereerders en overspelers oordelen. Heb de valse eed niet lief, want de Heere haat dat. Rook nooit de Baäl van de wereld en wandel nooit de dreggod van de zonden na. Dient God, die zich niet onbetuigd aan u laat. Dan zou u erop kunnen vertrouwen

dat de Heere uw beschutting en bescherming zou zijn en u uit de verdorvenheid van deze aarde eens zal overbrengen tot de heerlijkheid van de hemel, om daar geen vreemde God, maar het Lam altijd na te wandelen, waar het ook heen gaat.

A. van Heteren

Derde synodeweek

Op dinsdagmorgen 26 november waren alle afgevaardigden naar de Generale Synode weer in Nunspeet te vinden, waar de kerkzaal weer was omgebouwd tot een inmiddels vertrouwde vergaderzaal. Het kost het kostensteekpaar met hun medewerkers veel tijd, moeite en energie om alles weer in gereedheid te brengen en de vergaderingen een vlot verloop te geven, en we hebben wel gemerkt dat zij dat met veel liefde en toewijding doen!

We waren blij dat onze preses ds. D. Quant, ondanks persoonlijke zorgen in de gelegenheid was om de niet altijd gemakkelijke vergaderingen te leiden, de vaart erin te houden, de juiste toon te vinden en voor de nodige afwisseling en ook ontspanning te zorgen. Hij gaf degenen die hij vroeg om te openen en te sluiten met schriftlezing en gebed alle ruimte, zodat ook deze vergaderweek in een goede en geestelijke sfeer mocht verlopen.

Over hetgeen er passeerde gedurende de dinsdag en woensdag zal ik nu verslag doen en ds. Kieviet hoopt dan de volgende keer de donderdag te verslaan en een voorlopig slotartikel te schrijven. Voorlopig, want de GS moet ook op D.V. 28 en 29 januari 2014 nog vergaderen. Maar nu eerst de derde zittingsweek.

We hebben bijvoorbeeld gesproken over hertalingen van onze klassieke liturgische formulieren. Bij de achterban van Bewaar het Pand bestaat er geen wens naar

nieuwe vertalingen, maar bij andere gemeenten weer wel. De hertalingen zijn voor gebruik vrijgegeven en daar zal dus door de ene gemeente wel gebruik van worden gemaakt en door de andere niet. Er zijn liturgisch gezien veel verschillen in onze kerken. Als aan onze behoudende studenten theologie preekconsent verleend wordt, krijgen zij soms met voor hen heel ongebruikelijke invullingen van de eredienst te maken. Bij ons is er nooit zoveel behoefte geweest aan vernieuwingen. Van het gebruik van drama en dans in de eredienst zijn we in onze kerken echter helemaal niet gewend. Dat hoeft voor menig een dan ook niet. Voor mij ook niet. Ik zou zeggen: blijf van de preekstoel af en laat een door de Heere geroepen knecht het Woord verkondigen. In verband met een instructie hierover besloot de synode om deputaten eredienst op te dragen te studeren op de vraag wat precies wel en niet bedoeld wordt met dans en drama in de eredienst., maar vooral wat de Schrift zegt en hoe dit alles zich verhoudt tot het karakter van de onder ons geldende gereformeerde eredienst. Nu, we wensen deputaten sterkte en wijsheid toe en we hopen dat de synode van D.V. 2016 eveneens wijsheid mag ontvangen om een op Gods Woord gegrond besluit te nemen.

Lang hebben we gesproken over het diaconaat. Deputaten benadrukten dat we beseffen wat het eigene is van het ambt van dia-

ken. Naast hun laten we zeggen uitvoerende taak moeten zij ook toerustend dienstbaar zijn. De synodale commissie stelde voor om het woord 'voorgaan' te hanteren om hun taak te omschrijven, en de synode stemde er mee in, zij het dat bij de omschrijving van de taak van diakenen ook de termen "toerusten en stimuleren" werden toegevoegd. Het is niet goed om het diakenambt slechts als een opstapje tot het ambt van ouderling te zien. Het is goed dat het werk van onze diakenen voldoende aandacht krijgt op classicaal niveau. De door de GS van 2010 in het leven geroepen 'commissie doelmatigheid' heeft het werk van verschillende deputaatschappen tegen het licht gehouden met de vraag of bepaalde handelingen echt efficiënt zijn, of er verbeteringen en veranderingen plaats moeten vinden. Efficiënt werken bespaart tijd en geld. Dingen veranderen en ontwikkelingen gaan door. Zo zal bijvoorbeeld met betrekking tot het deputaatschap varenden na de overigens nog niet aan de orde zijnde emeritering van onze huidige schipperspredikant ds. H. van der Ham, wiens werk erg gewaardeerd wordt, bezien worden of het werk onder de varenden op deze wijze nog moet worden voortgezet.

Gedurende elke zittingsdag was er wel een moment, lang of kort, waarin het werk van deputaten eenheid aan de orde kwam. Als hierover gesproken wordt blijkt duidelijk dat er over het samen-

Van het gebruik van drama en dans in de eredienst zijn we in onze kerken echter helemaal niet gewend. Dat hoeft voor menig een dan ook niet.

We hopen van harte dat het synodale spreken door middel van dit duidelijke rapport brede steun in onze kerken verkrijgt.

gaan met de GKV en de NGK verschillend gedacht wordt. Er zijn gemeenten van ons kerkverband die nagenoeg een zijn met genoemde kerkverbanden, anderen hebben contact op wat lager niveau en weer andere gemeenten willen geen samenwerking met de twee genoemde kerkverbanden. Het is mogelijk voor predikanten van de PKN (gereformeerde bond) om op onze kansel voor te gaan en omgekeerd. Ook is het voor onze predikanten mogelijk om op kansels van de HHK voor te gaan en dat gebeurt dan ook al. Het is goed misschien om in de toekomst aan deze ontwikkelingen een apart artikel te wijden, al is er natuurlijk al wel de nodige aandacht aan geschonken in ons blad. De synode heeft vier maal in besloten zitting gesproken over het rapport homosexualiteit en homoseksuele relaties. De vergadering was blij met de duidelijke lijnen in het studierapport en de studiecommissie, samen met de synodale commissie verdienen dan ook veel lof voor het uitstekende werk dat is verricht. Zowel het rapport als de pastorale handreiking werd unaniem aangenomen, iets waar we heel dankbaar voor mogen zijn. Er zullen er zijn die er anders over denken, maar onze GS heeft een duidelijk geluid laten horen met een boodschap die we tegenover de Koning van de Kerk kunnen verantwoorden. U hebt van de uitspraken van de GS kunnen lezen; toch zet ik ze nog kort even op een rij. De synode heeft uitgesproken dat er in het verleden pastoraal helaas te weinig aandacht is geweest met betrekking tot homosexualiteit. Terecht. Al is het natuurlijk wel

zo, vergun mij deze kanttekening, dat gemeenteleden met deze geaardheid er in het verleden niet of nauwelijks voor uit durfden te komen. Zo was men onkundig van de eenzame strijd die gevoerd werd.

In de tweede plaats komen gemeenteleden, van wie bekend is dat zij deze geaardheid hebben, natuurlijk een even volwaardige plaats toe in de gemeente als andere gemeenteleden. Ook dat is een lijn in het rapport waar we volledig achter kunnen staan. Tenzij men de homoseksuele geaardheid praktiseert, door bijvoorbeeld een relatie aan te gaan. Dat kan de kerk op grond van Gods Woord niet accepteren. Maar dat geldt van elke bedreven kwaad. Dat is dan tegelijk het derde punt dat aandacht verdient: seksuele omgang tussen mensen van hetzelfde geslacht moet zonde worden genoemd en als dat plaats vindt treedt het kerkelijk vermaan, de tucht, in werking.

Maar, ten slotte, de handhaving van het bijbels spreken over homoseksualiteit in de prediking en het pastoraat moet in de gezindheid van Christus geschieden! Het is de bedoeling dat dit visiedocument, samen met de pastorale handreiking gepubliceerd wordt. We hopen van harte dat het synodale spreken door middel van dit duidelijke rapport brede steun in onze kerken verkrijgt. Het moest voor de hand liggen, want een kerk die niet spreekt naar Gods Woord is de naam kerk niet waardig.

Als ik door Woord en Geest aan mijzelf wordt ontdekt ga ik vroeg of laat belijden wat we verwoord vinden in Zondag 23 van onze

Catechismus. Wat wordt daar beleden in een persoonlijke schuldbelijdenis? Dit, dat mijn geweten mij aanklaagt dat ik tegen al Gods geboden ernstig gezondigd heb en dus geen van die geboden gehouden heb, ja dat ik tot alle mogelijke boosheid geneigd ben! Dat is de ene kant.

En wat wordt er aangaande God beleden? Dit, dat God zonder enige verdienste van mijn kant, mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent, als had ik nooit zonde gehad of gedaan. Enzovoort.

Dit wonder wordt in en door het geloof ervaren en maakt mij klein en God zo groot, zo oneindig groot. Dan ga ik meer en meer de zonde veroordelen, allereerst die van mijzelf, want de Heere ontdekt een mens nu eenmaal niet aan de zonden van mijn buurman, maar aan die van mezelf. Maar ik ga God zo lief krijgen dat ik het ook mijn naaste ga gunnen, met de liefde van mijn hart, wie hij of zij ook is. Want als ik zalig kan worden, wie dan niet?

Maar goed, ik bedoelde een verslagje van de dinsdag en de woensdag te geven, maar ik zie dat ik al weer aan het preken ben. Ik hoop dat u mij dit niet kwalijk neemt. We kwamen ook de donderdag nog bijeen. Maar de volgende keer zal, als gezegd, ds. Kieviet die dag in een afsluitend artikel verslaan. En misschien dat ook hij nog aan het preken gaat, want we hadden een waardige en ontroerende afsluiting die dag.

K. Hoefnagel

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

Daniël 3:3

3 Toen verzamelden zich de stadhouders, de overheden, de landvoogden, de wethouders, de schatmeesters, de raadslieden, en al de

heerschers der landschappen, tot inwijding van het beeld, hetwelk de koning Nebukadnésar had opgericht; en zij stonden voor het beeld, dat Nebukadnésar had opgericht.

Nelson Mandela. *Tijdens zijn leven was hij voor veel mensen al een afgod. Na zijn dood is dat alleen maar erger geworden. Tijdens de herdenkingsceremonie in Soweto kwamen*

tientallen wereldleiders en tienduizenden mensen samen om Mandela te eren. Ik moest denken aan het gebeuren in het dal van Dura. Waar dat gouden beeld van Nebukadnezar stond, en waarin het getal Zes zo prominent naar voren kwam. Het getal van de bijna goddelijke mens. En waar alle machtigen van de toenmalige wereld voor bogen.

Nebukadnezar had dus een groot gouden beeld laten maken, als symbool van zijn macht en majesteit. En dat beeld moet ingewijd en aanbeden worden. Nebukadnezar wil zich zo verzekeren van de loyaliteit van zijn volk. En daarom heeft hij de leidinggevers van Babel bijeen laten komen. Herhaaldelijk worden ze genoemd. Stadhouders, overheden, landvoogden, wethouders, schatmeesters, raadsheren, ambtlieden, heerschers der landschappen. Iedereen die macht had in de toenmalige wereld, was aanwezig. En dan, als een heraut het teken geeft, dan gaat de muziek spelen en dan moeten al die hoogwaardigheidsbekleders zich neerbuigen voor dat beeld. Gebeurt dat allemaal vrijwillig en gewillig? Nebukadnezar weet wel beter en daarom heeft hij een oven laten maken. En er wordt gedreigd dat iedereen die niet buigt, in de vurige oven geworpen zal worden. En zo zien we hoe een dictator regeert. Met geweld. De mensen dienen hem uit angst voor de dood. En dat is tegelijkertijd de zwakke plek in zijn koninkrijk. Dat rijk wordt bijeengehouden door een brandende oven. En als die brandende oven weg is, dan stort ook het rijk van Babel in elkaar.

Hoe anders is het met het Koninkrijk der hemelen, jongelui. Dat Koninkrijk dat kent alleen gewillige onderdanen. Daar is geen vurige oven bij nodig. Lees maar psalm 110:3 *Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heilkracht, in heilig sieraad...* En wat een voorrecht is het om tot dat Koninkrijk te mogen behoren. Als we dat echt in waarheid mogen zijn, dan is dat niet uit angst. Het knielen voor alle gouden beelden van deze wereld gebeurt altijd

onder een zekere dwang. Als je niet wil buigen voor bijvoorbeeld de voetbal-afgod, of voor mensen met een heiligenstatus als Nelson Mandela, dan wordt je dat -zacht gezegd- niet in dank afgenomen. Want iedereen zal knielen en eer betonen aan de afgoden van de wereld. En al zijn sinds Nebukadnezar de namen en de vormen van de afgoden veranderd, de religie erachter is nog steeds dezelfde. Mandela wordt vereerd als een god. Mensen die hem ontmoet hebben, spreken erover alsof ze een engel hebben gezien. Ze raken helemaal geëmotioneerd. Vanuit de media wordt elke kritiek op Mandela neergesabeld en alle negatieve dingen die er over hem te zeggen zijn, worden verzwegen. En zeker heeft hij veel betekend voor de rassengelijkheid in Zuid-Afrika en voor vrede en verzoening in de wereld. Maar dat neemt niet weg dat de mensen weer helemaal doorslaan in het herdenken. En als je daar niet aan meedoet, dan beleef je wat. Dat is simpelweg 'not done'. Je wordt gewoon gedwongen om mee te doen. En dat zegt iets over dit soort religie.

In Gods genade zit geen dwang. Hij heeft een gewillig volk. Als de

Heere Jezus Zich openbaart aan je ziel. Als Zijn liefde wordt uitgestort in je hart. Dan komt er een diepe wederliefde tot die Koning. Veel meer dan Mandela is de Heere Jezus het Icoon van de verzoening. Mandela heeft jaren gevangen gezeten, maar dat kwam mede omdat hij vroeger terroristisch geweld heeft gebruikt. De Heere Jezus heeft nooit geweld gebruikt. Zijn offer was ook niet slechts een aantal jaren gevangenschap, maar Hij heeft Zijn bloed gegeven. En dat voor vijanden en goddelozen. En wie dat mag verstaan, die gaat ook gewillig voor Hem buigen. Als je ziet wat Hem dat heeft gekost, om Zaligmaker te kunnen en te willen zijn. Hij heeft Zichzelf geofferd in de plaats van zondaren. Als je ogen daarvoor geopend worden, dan is het ook geen straf om Hem te dienen en voor Hem te buigen. Maar dan wordt je ingewonnen voor Zijn dienst. En dan stem je het in met de dichter: *Uw liefdedienst -zie je?- Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.*

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

Mensen die hem ontmoet hebben, spreken erover alsof ze een engel hebben gezien.

Boekbesprekingen

HEILIG IN HEM
Ds. C.P. de Boer. Uitg. De Banier, 2013, Een Bijbels-theologische schets over de heiliging. 110 pag.

In tien hoofdstukken biedt ds. De Boer Bijbelse lijnen over de heiliging. Hij dacht kennelijk: de aanval is de beste verdediging. In de inleiding schrijft hij namelijk dat zijn lezer niet terug moet deinken voor een gedegen Schriftstudie. Het is niets teveel gezegd: een gedegen Schriftstudie wordt hier geboden. Het doet weldadig aan dat de auteur steeds de Schrift laat spreken. Juist met dit onderwerp dreigt het gevaar van eenzijdigheid. Wanneer de schriftuurlijke lijnen niet onderscheidend worden toegepast verzanden we immers weldra in uitersten. Dode rechtzinnig-

heid of onheilig activisme. Een belangrijke lijn vinden we op pagina 25: "De gehele gemeente is door het verbond heilig, ook al wordt diezelfde gemeente vervolgens op het doen van verschrikkelijke zonden aangesproken en klinkt de oproep tot persoonlijke bekering. De heiligheid van de gemeente richt wel het leven van ieder gemeentelid afzonderlijk op God, maar valt niet samen met de heiliging van mijn persoonlijke leven. Die begint in mijn leven pas met de wedergeboorte. Dan krijgt de heiliging in de weg van geloof en bekering concreet vorm in het dagelijks leven." Voor de predikers in deze tijd is dan ook grote ernst geboden. Zo gemakkelijk wordt activisme aangezien voor vruchten en bewijzen van het geloof. Als

de noodzaak van wedergeboorte en bekering niet duidelijk wordt geprekeerd en het appel in de prediking wordt gemist, moeten alle seinen op rood staan. Dan wordt het feit dat er twee wegen zijn een loze theorie, want “de doeners” leveren het bewijs van “hun geloof”. Terecht wijst ds. De Boer dan ook op het verband rechtvaardiging en heiliging. De heiliging volgt direct op de rechtvaardiging. “Al is de volgorde onomkeerbaar mijn rechtvaardiging en heiliging zijn onafscheidbaar.” (pag. 43) De stelling dat Jezus wel kon zondigen, (pag. 52) riep bij mij vragen op. In de Beknopte Gereformeerde Dogmatiek lees ik het tegendeel. Illustratief zijn citaten van Calvijn, Luther, de Erskines, Brakel e.a., alsmede de in kleine letters gedrukte verdiepingen. Nee, laten jongeren en ouderen niet terugdeinzen voor deze gedegen Schriftstudie, maar biddend om het licht, de leiding en toepassing van de Heilige Geest hiermee bezig zijn.

ds. A. van de Weerd

Het boek LICHT EN SCHADUW VAN HET URKER KERKELIJK LEVEN, van de hand van Ds. J. Brons geeft in vijf delen weer de kleine kerkgeschiedenis van Urk. Een overzicht van een periode van meer dan duizend jaren.

Ds. Brons ontleent beelden uit de scheepvaart en tekent het kerke-lijk leven in de vaart, in de branding, op de helling, op koers en in het zicht van de haven. In totaal meer dan 500 pagina's. Voor een boek van een dergelijke omvang kunnen we zeker ds. Brons complimenteren. We weten van hem dat hij dit als een bijzondere taak op zich af heeft zien komen. Het zal hem met dankbaarheid vervullen dat hij dit ook heeft mogen volbrengen. In zijn verantwoording meldt hij dat hij dit boek opdraagt aan de Maranathagemeente, terwijl hij hoopt dat de inhoud aan heel de Urker samenleving ten zegen zal zijn.

Ook de ontwikkeling van de Christelijke Gereformeerde lijn wordt uiteengezet. Door enkele passages uit het boekje “t Christelijke Karkien” zijn de feiten

gereleveerd die plaats vonden op Urk en die geleid hebben tot de vorming van de plaatselijke Christelijke Gereformeerde Kerk. Deze gemeente is uitgegroeid tot een gemeente van meer dan achthonderd zielen (tot 1960). Voor ons zijn deze gegevens een bewijs hoe de Heere door het vasthouden aan de schriftuurlijk bevindelijke prediking en ambtelijke bearbeiding van 1894 dit rijk heeft willen zegenen. Terecht hebben onze voorvaderen op Urk het gevaar van de veronderstelde wedergeboorte en geloof onderkend. Helaas is de vakature na het vertrek van ds. M.C. Tanis aanleiding geworden tot wat er in het door ds. Brons genoemde “rampjaar” van 1960 plaats vond. Het laatste uur van de Christelijke Gereformeerde Kerk op Urk scheen geslagen te zijn, aldus ds. Brons. Uitvoerig wordt dan ook beschreven hoe de Heere het anders leidde. Het zijn ontwikkelingen die de laatste vijftig jaar plaats vonden en die bij de ouderen nog goed bekend zijn. Niettemin is het voor onze jeugd bijzonder belangrijk om hier goede nota van te nemen. Onze gemeente, later onderscheiden van de andere Christelijke Gereformeerde kerken op Urk, door de naam Eben-Haëzer, is nu uitgegroeid tot ruim 1600 leden. In twee kerkgebouwen komt de gemeente samen, terwijl er twee predikanten aan verbonden zijn.

Hoewel wijlen ds. E. du Marchie van Voorthuyzen slechts vijf jaren als Christelijk Gereformeerd predikant op Urk gestaan heeft, wordt uitvoerig door ds. J. Brons bij zijn betekenis voor Urk stil gestaan. De eerste periode is, naar we hoorden van degenen, die die jaren hebben meegemaakt, niet als negatief ervaren. Er was waardering voor zijn inzet. Ook het boekje “t Christelijke Karkien” spreekt daar op positieve en milde wijze van. Trouwens ook de gemeenten Driebergen en Sliedrecht laten hetzelfde geluid horen. Zijn tweede periode Urk, als de gemeente inmiddels tot Oud Gereformeerde Kerk is geworden, wordt heel anders beoordeeld. Uitvoerig probeert ds. J. Brons de prediking van ds. E. du Marchie van Voort-

huyzen te analyseren. Hij doet dit omdat hij van mening is dat de uitwerking van de prediking van ds. du Marchie van Voorthuyzen van grote invloed is geweest op de vorming zowel van de Oud Gereformeerde Gemeente, als van de Gereformeerde Gemeente in Nederland (Menorah-kerk) en de Gereformeerde Gemeente (Sionskerk) op Urk. Ds. Brons komt tot een opsomming van twintig punten die hij als positief benoemt, tegenover twintig punten die als negatief getypeerd worden. Het zou te ver voeren om op alle zaken, die door ds. Brons getekend worden, in te gaan. Vooral de ontwikkelingen in de jaren 1976 tot heden, waarin naast de Eben-Haëzergemeente de Maranatha-gemeente en de Ichtus-gemeente onder Christelijke Gereformeerde “paraplu” kwamen zijn interessant. Ook de zaken rond de visfraude worden uitvoerig behandeld. Hoewel veel historische gegevens beschreven worden die voor onze jonge mensen belangrijk zijn te weten, is het jammer dat veel door de bril van ds. Brons naar voren wordt gebracht. Het komt soms wel erg beleerend over. Als zijn beoordelingen achterwege waren gebleven had dit boek zeker aan waarde gewonnen. Ook zal zijn beschrijving van het eigene van iedere gemeente lang niet door ieder overgenomen worden en roept menig keer een weerwoord op. Dat Eede Bos de Christelijke Gereformeerde kerk verliet na het vertrek van ds. E. de Marchie van Voorthuyzen (pag. 258) wordt door leden van de Eben-Haëzergemeente weersproken. Zij is lid gebleven tot en met de periode van ds. Van Doorn. De leesbaarheid van dit imposante boek was ten goede gekomen als de zinsbouw compacter was geweest. Nu zijn er regelmatig zinnen van 50 tot 60 of nog meer woorden. Daar zal met name de jeugd moeite mee hebben. Wie het met onderscheid leest kan er uren mee doorbrengen en zal er zijn kennis van de kleine kerkgeschiedenis zeker mee verrijken.

ds. A. v.d. Weerd

Evert, Barten, Zicht op Jezus, gebonden, 189 blz., € 19,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2560-7.

De auteur is jongerenredacteur bij het Reformatorisch Dagblad. Eerder heeft hij een samenvatting geschreven van de Viervoudige Staat van Boston. Dit boek is een samenvatting van Ambrosius' zien op Jezus. In het 'Ten geleide' schrijft ds. P. den Butter terecht: "Ik heb de 'hertaler' van dit boek stap voor stap kunnen volgen bij zijn werk en ik moet zeggen dat ik steeds meer bewondering kreeg voor zijn werk. Hij is erin geslaagd om, met behoud van de kern en de intentie van het boek van Ambrosius, 'Het zien op Jezus' helder weer te geven en toegankelijk te maken." De basis van het nu verschenen boek wordt gevormd door Boek 4 van het origineel. Dat gaat over de geboorte, het leven, lijden, sterven opstaan en ten hemel varen van de Heere Jezus. Wat ervoor en erna komt in het origineel is in dit boek slechts een korte samenvatting. Ambrosius is rond 1604 geboren. Hij studeerde theologie in Oxford. Hij behoorde tot de 2400 predikanten die de zogeheten 'Act of Uniformity' niet ondertekenden. Hij verzette zich dus met anderen tegen de toeneemende macht van de overheid in de kerk. Hij kreeg hierdoor met vervolging en gevangenschap te maken. We hopen van harte dat dit boek van Ambrosius gelezen mag worden door jong (en oud) en misschien een opstapje zal zijn om het originele werk te gaan lezen.

Ds. W. Visscher, Crisis? Paperback, 112 blz., € 12,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2568-3.

De ondertitel van het boekje luidt: 'Hoe het zo ver kon komen. De heilzame richtlijnen van de Bijbel.' De auteur (1955) is predikant van de Gereformeerde Gemeente te Amersfoort. Voordat hij predikant werd was hij als macro-econoom werkzaam op het Ministerie van Volksgezondheid. Er was tot voor kort grote welvaart. In 2008 werd daar een streep door gezet. Banken wankelden, de huizenprijzen

daalden. De gewaande zekerheden bleken er niet te zijn. Er zal een flinke stap terug gezet moeten worden. In dit boekje wordt uiteengezet was er financieel en economisch aan de hand is. Dan volgt een beoordeling van de huidige situatie. Tenslotte wordt de roeping die Bijbelgetrouwe mensen hebben beschreven. De Bijbel zegt ons veel over het economisch handelen van de mens. Er dient bijvoorbeeld matigheid te zijn. Bovenal dient bedacht te worden dat we op doorreis zijn. Gods kinderen zijn pelgrims, vreemdelingen, die tijdens hun pelgrimstocht begeren te leven naar Gods wil en tot nu van hun naaste. Het boekje, wat in kort bestek veel biedt, wil daartoe een eenvoudige handreiking zijn.

Ds. J. Joppe en J.H. Mauritz (red.), Paradijsbloem, dagboek over het huwelijk, gebonden, € 18,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2580-5.

Aan dit dagboek hebben auteurs meegewerkt uit de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Gemeenten en de Hersteld Hervormde Kerk. Het huwelijk wordt wel een paradijsbloem genoemd. Het dagboek gaat vanuit Gods Woord in op verschillende aspecten van het huwelijk. Aan het eind van ieder dagboekstukje staat een vraag, stelling of opdracht om over na te denken of na te spreken.

Dr. P. Korteweg, De geloofsbelijdenis van Athanasius, gebonden, 229 blz., € 15,95, Uitgeverij Om Sions Wil, Gouda, ISBN 978-94-91586-06-4.

De geloofsbelijdenis van Athanasius is geschreven in een tijd dat er dwalingen in de kerk waren ontstaan over de leer van de Drie-eenheid en de twee naturen van Christus. In deze geloofsbelijdenis worden deze opvattingen die strijdig zijn met de Schrift bestreden. Tevens wordt de leer die naar de godzaligheid is erin beleden. Dr. P. Korteweg (1969) is predikant van de Hersteld Hervormde Gemeente te Oud-Beijerland. Hij publiceerde over Johannes Druisius (1550-1616), Guido de Brès (1522-1567) en over de doop. Hij

is medewerker aan het blad Om Sions Wil. Het nu gepubliceerde boek is een verklaring van de geloofsbelijdenis van Athanasius. Het boek is ontstaan uit een prekenreeks over de geloofsbelijdenis van Athanasius die gehouden is in Oud-Beijerland. Dit houdt in dat er niet alleen een uiteenzetting van de Bijbelse leer wordt gegeven, maar er wordt ook beschreven wat de geestelijke beleving van deze beleden waarheden is. De geloofsbelijdenis van Athanasius eindigt met deze woorden (weergave zoals we aantreffen op blz. 224): "Dit is het algemeen geloof. Als iemand dit niet getrouw en vast gelooft, zal hij niet zalig kunnen worden."



VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11

2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.

Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk. Abonnementenprijs € 15,00 per jaar. Abonnementenprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

kliksafe

Nieuw



Kies het filter dat bij u past.

Kliksafe heeft voor iedereen een passend filter, door uzelf in te stellen.
Van strikte filtering tot ruime toegang. **Dat bepaalt u zelf.**



Dé provider van veilig internet.

Meer informatie?

Ga naar kliksafe.nl of bel (0341) 274 999.

Logisch.



Bouwstenen gevraagd!

Het aantal leden van het oude Lisukerkje in een bergdorp in Yunnan groeit.

Dringend hulp gevraagd bij de bouw van een nieuw dorpskerkje!

Uw gift op: NL59 INGB 0003 1555 32
T 0252-418269
W www.bonisa.nl

Vanaf € 10 geeft u al 100 stenen. Hoeveel (financiële) stenen draagt u bij?

“Mijn huis zal een huis van gebed genaamd worden voor alle volken”

Bonisa
ZENDING

Timotheos investeert in:

- Onderwijs
- Wezenzorg
- Zorg voor voeding en gezondheid
- Evangelisatie

Een roep uit Malawi

Help de allerarmsten!

Timotheos is een initiatief van de Reformed Presbyterian Church in Malawi.



Timotheos

Adopteer: - student € 20,- p/maand
- (wees)kind € 12,⁵⁰ p/maand
- groep kleuters € 10,- p/maand

Meld u aan als donateur en schenk een gift.

banknr. 1614.85.502 t.n.v. Stichting Timotheos, info@timotheos.nl

www.timotheos.nl

Comité van aanbeveling: mevr. S.M. Aleman-van Herpen | ds. A.T. van Andel |
prof. dr. A. Baars | ds. G. Beens | ds. J. van Belzen | dr. R. Bisschop | ds. J.G. Blom |
ds. J. den Boer | ds. A.J. Britstra | drs. T. Dorresteyn, huisarts te Ederveen |
dr. W. Fieret | ds. E. Hakvoort | prof. dr. W.J. op 't Hof | ds. A.C. Uitslag |
ds. K. Veldman | ds. A. Vlietstra | mr. L. Vogelaar